

BILDSÄLJARENS FRÅGOR

1. VAD SÄLJER JAG?

När du får en beställning på en bild genom ett uppdrag eller säljer en arkivbild, ska du bara sälja rätten att använda den i ett bestämt sammanhang. All övrig användningsrätt, upphovsrätt är alltid din.

2. VEM ÄGER BILDEN?

Äganderätten till det levererade originalet är alltid din. För att köparen ska få behålla det analoga eller digitala originalet krävs en överenskommelse med dig.

Originalen får lagras digitalt i tryckprocessen men måste alltid avlägsnas och returneras till dig efter produktionen.

3. HUR FÅR BILDEN ANVÄNDAS?

En bild får bara användas på det sätt som du har kommit överens och avtalat med köparen om. Det gäller exempelvis en viss typ av trycksak med angiven upplagestorlek och spridning eller publicering på en hemsida på internet under en viss tid. Skulle något ändras efter överenskommelsen, måste du först godkänna ändringen.

4. VAD GÄLLER NÄR BILDEN SKA ÅTERANVÄNDAS?

Om en bild ska återanvändas måste köparen först kontakta dig. Tänk på att du har rätt till ny ersättning vid återanvändning.

5. FÅR BILDEN ÄNDRAS?

Inga ändringar i bilden får göras utan ditt tillstånd. Det gäller beskrivningar, retuscher, digital manipulering eller andra ändringar.

För redaktionell publicering finns ibland en praxis som säger att beskrivning av bilden kan tillåtas. Förutsättningen är då att bildens innehåll inte förvanskas och att du känner till beskrivningen i förväg.

6. HAR DU RÄTT ATT FÅ DITT NAMN ANGIVET NÄR BILDEN ANVÄNDS?

Att bli namngiven när din bild används ska vara en självklarhet. Skyldigheten för köparen att ange ditt namn följer av upphovsrättslagen och ligger i din ideella upphovsrätt till bilden.

I vissa sammanhang är det praktiskt omöjligt att namnge dig som upphovsman men de tillfällena är få.

Huvudregeln är därför alltid att du ska anges med namn eller annan uppgift som identifierar dig som upphovsman.

Om du har försett ditt digitala original med uppgifter som identifierar och upplyser om villkoren för användningen av bilden får inte dessa plockas bort utan ditt tillstånd när bilden används. Detsamma gäller om originalet innehåller kopieringsskydd eller annan teknisk skyddsåtgärd.

7. HUR LÄNGE ÄR BILDEN SKYDDAD?

Din ensamrätt att bestämma över din bild gäller fram tills 70 år har passerat efter ditt dödsår. Efter din död är det den som får upphovsrätten till bilden genom arv, testamente eller gåva som också har ensamrätten att bestämma över den.

En fotografisk bild, som inte betraktas som fotografiskt verk, är i stället skyddad i 50 år efter framställningsåret.

8. VAD GÄLLER NÄR MÄNNISKOR ÄR AVBILDADE PÅ BILDEN?

Om du har skapat en bild där människor finns avbildade kan det behövas godkännande från dessa för att bilden ska få användas i reklam eller i digital form. Förutsättningen är att personen/personerna på bilden är identifierbara och framträdande på bilden.

Ett godkännande från en avbildad person måste vara uttryckligt. Det betyder att personen måste ha lämnat godkännandet aktivt och helst skriftligt. Det är köparen som bär ansvaret för att ett godkännande finns när bilden används. Köparen bör därför försäkra sig om att godkännande från avbildad person finns vid uppdrag och att du inhämtat sådant godkännande för arkivbilder.

BILDKÖPARENS FRÅGOR

1. VAD KÖPER JAG?

När du beställer en bild genom ett uppdrag eller från ett arkiv köper du bara rätten att använda den i ett bestämt sammanhang. All övrig användningsrätt – UPPHOVSRÄTT – är alltid upphovsmannens.

2. VEM ÄGER BILDEN?

Äganderätten till det levererade originalet är alltid upphovsmannens. För att du ska få behålla det analoga eller digitala originalet krävs en överenskommelse med upphovsmannen.

Originalen får lagras digitalt i en tryckprocess men måste avlägsnas och returneras till upphovsmannen efter produktionen.

3. HUR FÅR BILDEN ANVÄNDAS?

En bild får bara användas på det sätt som du har kommit överens och avtalat med upphovsmannen om. Det gäller exempelvis en viss typ av trycksak med angiven upplagestorlek och spridning eller publicering på en hemsida på Internet under en viss tid. Skulle något ändras efter överenskommelsen, måste upphovsmannen först godkänna ändringen.

4. VAD GÄLLER NÄR BILDEN SKA ÅTERANVÄNDAS?

Om en bild ska återanvändas måste du först kontakta upphovsmannen. Tänk på att upphovsmannen kan ha rätt till ny ersättning vid återanvändning.

5. FÅR BILDEN ÄNDRAS?

Inga ändringar i bilden får göras utan upphovsmannens tillstånd. Det gäller beskäringar, retuscher, digitala manipuleringar eller andra ändringar. För redaktionell publicering finns ibland en praxis som säger att beskäring av bilden kan tillåtas. Förutsättningen är då att bildens innehåll inte förvanskas och att upphovsmannen känner till beskäringen i förväg.

6. SKA UPPHOVSMANNENS NAMN ANGES NÄR BILDEN ANVÄNDS?

Upphovsmannens namn ska anges när bilden används. Skyldigheten att ange upphovsmannen följer av upphovsrättslagen och ligger i upphovsmannens ideella upphovsrätt till bilden. I vissa sammanhang är det praktiskt omöjligt att namnge upphovsmannen men de tillfällen är få. Huvudregeln är därför alltid att ange upphovsmannens namn eller annan uppgift som identifierar upphovsmannen.

Om upphovsmannen har försett sitt digitala original med uppgifter som identifierar och upplyser om villkoren för användningen av bilden får inte dessa plockas bort utan upphovsmannens tillstånd när du använder bilden. Detsamma gäller om originalet innehåller kopieringsskydd eller annan teknisk skyddsåtgärd.

7. HUR LÄNGE ÄR BILDEN SKYDDAD?

Upphovsmannens ensamrätt att bestämma över sin bild gäller fram tills 70 år har passerat efter dennes dödsår. Efter upphovsmannens död är det den som får upphovsrätten till bilden genom arv, testamente eller gåva som också har ensamrätten att bestämma över den.

En fotografisk bild, som inte betraktas som fotografiskt verk, är i stället skyddad i 50 år efter framställningsåret.

8. VAD GÄLLER NÄR MÄNNISKOR ÄR AVBILDADE PÅ BILDEN?

Om upphovsmannen har skapat en bild där människor finns avbildade kan det behövas godkännande från dessa för att bilden ska få användas i reklam eller i digital form. Förutsättningen är att personen/personerna på bilden är identifierbara och framträdande på bilden. Ett godkännande från en avbildad person måste vara uttryckligt. Det betyder att personen måste ha lämnat godkännandet aktivt och helst skriftligt. Det är du som köpare som bär ansvaret för att ett godkännande finns när bilden används. Försäkra dig därför om att godkännande från avbildad person finns vid uppdrag och om fotografen inhämtat sådant godkännande för arkivbilder.